

infància, la de les fires de St. Antoni, amb --- canelobres d'altar i els seus pitxers de flors ---, de la fira dels palmons per la Setmana Santa ---, Coromines. En fi llegiu tot el seu recull d'histories i narracions «La Rambla» (O. C., 574-97), que escrivia llampferit ja, però en plena intel·ligència, en l'exili últim i definitiu.

Era 1938, setembre «*Rambla* amunt, que és com anar a la muntanya a respirar un aire més pur, cap al cel blau --- a la conquesta d'una sempre nova i més alta perfecció moral! — *Rambla* avall, que és com deixar-se dur, sense govern, pel corrent de les aigües sortides de mare, cinisme de la vellesa que ja fa tractes amb la mort, davallada i enfonsada en el fangal --- i deixa els clavells i les roses per la pirrossa adusta de les canyes en el bassal!». I «Quan per nit de xurria, naufrag en desconhort, / Odysseus el Laèrtida, de procellosa història, / tot cercant un refugi es ficà al Lion-d'Or / --- / sots l'aparença humana feien dansar porcells. / I ja els saions d'Alkinoos el duen al Pretori, / afrontat d'improperis pel seu nu escandalós / --- /; fastiguejat d'enuig, tantost no trencà el dia, / féu un parell de Rambles, rúfol, amunt i avall: / prengué el seu cafè amb llet, pla de la Boqueria, / es capbussà en el port, i se n'anà al carall».

«Oh *Rambla*, imatge bella d'una vida fluent, que sembles la mateixa i ets sempre diferent; de trigueus i quadrigues tumultuosos deport, i mascles i femelles que postulen amor; parada de flautistes, borsa de comedians, pacífica fatxenda de misteris humans; contrapunt de les brises de muntanya i de mar: feliç l'home a qui lleu tes auques contemplar, sota la verda fronda del plàtan ufanós, perdut entre quimeres d'un món meravellós.»

Coromines (O. C., pp 585, 587, 577, 1345, 1352).

DERIV *Ramblada Ramblar* m 'lloc on conflueixen diverses rambles o torrents' [1868, *SLitCosta*]: n'hi ha un de bon conegut a la Vall d'Uixó, un altre vora Callosa del Segura *Rambler* «mercader de bestiar de peu rodó». «Als *ramblers* d'aquesta vila, que conexen molt bé los gitanos y totes ses trampes, perquè els troben en totes les fires de Cat», JSegura (*A Estones perdudes*, p. 98, StaCQ.), «los graners hagueren de tancar los magatzems, los *ramblers* emigraren ---», NOLLER (*L'Escanyapobres*); diu un gitano. «si tu no has pogut entendre --- la paya --- no t'amohinis més, xava deixa-la allà, que Déu l'ampari en ella y al seu *rambler*», EmVilanova (i en nota: «que tracta ab bestiar», O. C. II, 123); si, en lloc d'això a Reus diuen *ramblaire* jo no ho sé, perquè ens ho diu el falsari Aladern.

Ramblejar. Barcelona nostra¹, la gran encisera .. *Rambla* s'escampà per les altres ciutats del Nord, i el *DAG* en dóna cita de Vic, de 1850; també Bosch de la Tr. *Ramblejare Ramblua*, no fins a *La Parada* de Ruyra; glossat per ell, O. C., 380b: «la part del carrer compresa entre les voravies, cast. *arroyo*». *Ramblis* (EnrValor) més conegut en cast, *ramblizo*, on el clàssic murcià-granadí Pz de Hita ja l'usa l'a. 1600. *Ramblista* [JoCarner].

A *ARRAMBAR* ja he explicat fins a quin punt hi ha molt d'allò i poc d'això en *arramblar*, *arramblador*, *arramblament* (cf. cast. «*arramplar con las sábanas*» en el madrileny Fz. Flórez, *Lola*, 57, cf. DCEC III, 958b). Tanmateix el que tenim en essència és un derivat de *rambla*, en «que reparen dit camí, lo qual importa molt conservar y reparar, ans que l'acabe de *arramblar* lo riu» Val. 1591 (ACCV VIII, 45); «el barranc de Talavera naix en terme d'Almenara, però en el Cementiri de la Llosa (PlanaCast.), 8 kms. avall, s'*arrambla*, i ja va l'aigua a orri» (1961).

També hi hem dit (vol. I, 407b44ss.) que *ramblatge* n'és un simple derivat, en lloc d'(ar)rambatge, encara que la influència de *rambla* i derivats pogués ajudar al fenomen de repercussió de líquida. Algun suplement, ací: «amençant qualsevol falta am càstics, *ramblatges* o privacions», Coromines (*Presons Im*, 40); i fins al més alt Pall.: «*ramblatge*: recriminació a quien no obedece» (Pol, *Aneu*, 25). Ja en el tombant dels segles, i en els primers anys d'aquest, s'havien divulgat fins al Princ. les formes sense -l- sinònimes d'aquestes: «*arrambada*: embestida, aixabuc», *DAG* «A casa no hi tenien pas inconvenient que anés jo a parar, ---; 'a les cinc' --- oïdà! Ja qui sap on seríem: però jo --- res, --- temerós de descobrir les meves intencions: --- si les hagués declarades, me n'haguera dut algun *arrambatge* que no m'haguera agradat», Ruyra (*La Parada*, p. 15).

Rambo, «una talla de r de un ull ---» conegut per un sol doc. de 1467 (inv. Drassanes, *DAG*. VIII, 16a20): com que amb aquestes grosses politges etzibaven les gúmenes d'enfrenellar i els ruixons d'abordatge, deu venir directament d'un derivat italià de l'ètimon d'AR-*RAMBAR*: però dubtem si és *rambo* o *rambó* (< *ramb(a)ó*) derivat abstracte (-ATIONEM).

Ramboiar (veg. BDC XIX, 197), del fr. *renvoyer* 'despatxar, deixar sense feina' (probablement el sentit real, gallicisme intolerable, i hi ha malentès en la definició pastoral de JAmades). *Rambolar* 'rondinar': encara que amb el radical de RONDINAR, s'hi deu combinar *rombir/bombir/BONIR*, en tractaré en aquell article.

Ramegall, *ramejar*, *ramejat*, *ramejó*, *ramell*, *ramella*, *ramellada*, *rameller(a)*, *ramellet*, *ramelleter(a)*, *ramelló*, V. *ram* *Ramenderola*, V. *romeguera* *Raméntol* així i no pas *Ramentol* el nom del riu (> cogn, probablement); versemblant que s'hagi d'escriure *Reméntol*, cf. *Reclà(r)* < *Rsu-clar*, *Repriax* etc. *Ramer*, *-era*, *-eria*, V. *ram* *Ramerol*, V. *remor* *Rameta*, V. *ram*

RAMÍ, 'planta urticàcia d'ús tèxtil' (RPons, BDC IV, 141), pres del malai *rāmī*, per conducte anglès o portuguès Bosch d. I. Tri. (*Recorts d'un excurs.*) explica que en un poble de l'Emp. «n'han provat el cultiu y enlloc se desenrotlla tan bé». Jo he sentit *rāmī* justament en el Baix Emp.; ni Pons ni Bosch de la T. l'accentuen, però com que no es preocupaven gaire